

Verbod RoundUp op pachtgrond?

Tekst: Fred van den Tempel - Tempel-advies - Lunteren - www.tempeladvies.nl

Beeld: Twan Wiermans

Het is een feit dat overheden een steeds duurzamere koers willen varen. Daarbij worden tegenover veehouders verplichtingen of verboden ingesteld die bovenwettelijk zijn. Soms gaat een overheid daarin te ver en wordt dan teruggefloten door de rechter. Maar soms vindt een rechter een beperkende bepaling ook geoorloofd. Dit ondervond ook een pachter uit Noord-Brabant.

Om als verpachter een legaal bestrijdingsmiddel zoals glyfosaat te mogen verbieden moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan, aldus de Centrale Grondkamer.

De veehouder uit Noord-Brabant had een geliberaliseerde pachtovereenkomst met de provincie afgesloten. In de pachtovereenkomst stonden bijzondere bepalingen zo ook de volgende: 'Op het pachtobject mogen geen glyfosaat houdende middelen (zoals RoundUp) worden gebruikt'. Zoals te doen gebruikelijk werd de pachtovereenkomst ter toetsing aangeboden aan de Grondkamer. Meestal is dit een formaliteit, want bij geliberaliseerde overeenkomsten is veel toegestaan en geldt geen maximale pachtprijs. In dit geval werd echter de bijzondere bepaling weggestreept. Het vormt volgens Grondkamer Zuid een buitensporige verplichting die volgens de Pachtwet niet is toegestaan.

Glyfosaat houdende middelen zijn in Nederland gewoon legaal en de provincie heeft geen bevoegdheid om zo'n middel te verbieden. Ook speelt volgens de Grondkamer mee dat er wetenschappelijk gezien nog geen onderbouwing is dat glyfosaat nadelige gevolgen heeft voor de omgeving, zeker waar het geen natuurgrond betreft. Het maakte voor de Grondkamer niet uit dat vooraf bij de inschrijving op de pachtgrond al gemeld stond dat glyfosaat niet was toegestaan. Deze voorwaarde had volgens de Grondkamer gewoonweg niet gesteld mogen worden.

Beroep bij de Centrale Grondkamer

De provincie kon zich niet vinden in de redenering van de Grondkamer en stelde hoger beroep

in bij de Centrale Grondkamer in Arnhem. Het was een principekwestie want de provincie had al honderden pachtovereenkomsten met het glyfosaatverbod erin afgesloten, en ook waterschappen en gemeenten deden dat. De Centrale Grondkamer deed op 5 maart jongstleden uitspraak in de kwestie. En die luidde geheel anders dan de eerdere uitspraak van Grondkamer Zuid.

De Centrale Grondkamer maakt duidelijk dat de aanwezige omstandigheden van groot belang zijn en die zijn door Grondkamer Zuid niet goed gewogen. Het betreft een overeenkomst voor slechts één jaar in het kader van ruilgrond en er is geen uitzicht op langer gebruik. De pachtprijs is niet erg hoog vastgesteld. De veehouder hoeft de pachtgrond aan het einde van de pacht niet onkruidvrij op te leveren. Dat de pachtgrond door het glyfosaatverbod wellicht niet in dezelfde staat kan worden opgeleverd als de toestand bij aanvang, wordt de veehouder niet aangerekend door de provincie. Die realiseert zich ook dat wellicht andere en meer schadelijke bestrijdingsmiddelen gebruikt zullen worden. De provincie treedt op als grondeigenaar en die is in principe gerechtigd om ten behoeve van duurzaam gebruik beperkende voorwaarden te stellen. Hoewel glyfosaat in Nederland niet is verboden mag de provincie de grond ertegen beschermen via de privaatrechtelijke pachtovereenkomst.

Geen algemene werking

De conclusie dat in deze pachtovereenkomst het artikel met een glyfosaatverbod is toegestaan wil niet zeggen dat dit in andere pachtovereenkomsten één op één mag worden overgenomen. De Centrale Grondkamer merkt op dat steeds de omstandigheden in ogenschouw moeten worden genomen en moeten worden gewogen. Dat het dubbeltje hier de kant van de provincie opviel wil niet zeggen dat in andere pachtovereenkomsten dit ook het geval zal zijn. Betreft het een meerjarige overeenkomst dan zou de conclusie weleens anders kunnen zijn. Ook stelt de Centrale Grondkamer dat het van belang is of er in een pachtovereenkomst de verplichting staat tot verwijderen van onkruid. Ook in dat geval zou de uitspraak waarschijnlijk anders zijn.

Conclusie

Om als verpachter een legaal bestrijdingsmiddel zoals glyfosaat te mogen verbieden moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Het moet om een kortlopende overeenkomst gaan en de aan pachter mogen geen eisen gesteld worden qua onkruidbestrijding. Als pachtprijs mag niet de hoofdprijs worden gevraagd. Wordt aan zulke voorwaarden niet voldaan dan is zo'n glyfosaatverbod een zogenaamde buitensporige verplichting en zal een Grondkamer hier terecht een streep door halen. ←